

Auswärtiges Amt

Sinaia, de 20. Oktober 1913

Nr. 310

Ges.

Entzifferung

Vertraulich

Baron Haymerle teilte mir gestern im engsten Vertrauen mit, dass soeben den Auftrag erhalten habe, das Agrément für den Grafen Ottokar Czernin auf den hiesigen Gesandtenposten einzuholen. Graf Czernin ist Mitglied des österreichischen Herrenhauses und früher nur kurze Zeit im diplomatischen Dienste gewesen. Durch den Umstand, dass er das besondere Vertrauen des Thronfolgers, Erzherzogs Franz Ferdinand genießt, er hält diese Ernennung eine besondere Bedeutung.

Da Baron Haymerle zum Botschaftsrat nach Berlin ernannt wurde und auch die Versetzung des ersten Sekretärs Grafen Pejacevich demnächst erfolgen soll, so dürfte es dem neuen Gesandten nicht leicht fallen sich hier einzuarbeiten.

Waldburg

Seiner Exzellenz

Dem Reichskanzler,

Herrn v. Bethmann Hollweg

*

Ministerul de Externe

Sinaia, 20 octombrie 1913

Nr. 310

Agenția

Încifrare

Confidențial

Baronul Haymerle mi-a comunicat strict confidențial că a primit deja misiunea să ajungă la o înțelegere privitoare la Graful Ottokar Czernin în postul de aici. Graful Czernin este ministru al Camerei superioare austriace iar mai înainte a îndeplinit doar scurte slujbe în diplomație. El acordă acestei numiri

o importanță specială prin împrejurarea că se bucură îndeosebi de încrederea moștenitorului tronului, principele Franz Ferdinand. Noului ministru nu-i va cădea deloc ușor să activeze aici , fiindcă baronul Haymerle a fost numit consilier de ambasadă la Berlin și se va petrece și înlocuirea primului secretar Graf Pejacsevich.

Waldburg

Auswärtiges Amt

Abschrift für

Nr. 36 Vom 12.2.14

A 2412. pr. 5 Februar 1914

Inhalt: Die ungarisch-rumänische Frage

Wien, den 3. Februar 1914
(Botschaft)

Mit der Ernennung des Grafen Ottokar Czernin zum Gesandten in Bukarest, der unter grosser Pressereklame vor einigen Monaten als "Friedensengel" in die rumänische Hauptstadt entsandt wurde, scheint man doch keinen glücklichen Griff gemacht zu haben. Das Euerer Exzellenz aus den Zeitungen bekannt gewordene Interview, das der Graf kürzlich einem Korrespondenten des ungarischen Sensationsblattes "Az Est" gewährt hat, hat gezeigt, dass der Graf nicht über das Mass von Takt und Voraussicht verfügt, das von einem Gesandten, besonders in so prominenter Stellung verlangt werden muss. Der ungarische Ministerpräsident Graf Tisza hat sich genötigt gesehen, an der Tatsache des Interviews und an dessen Inhalt in öffentlicher Parlamentsrede scharfe Kritik zu üben.

Man ist, wie ich in hiesigen Auswärtigen Minsiterium erfahre, von diesem Taktlosen Interview des Gesandten dort sehr peinlich berührt worden. Der sofort telegraphisch unternommene Versuch, den Grafen zur Zurücknahme oder wenigstens Dementierung seiner Äusserungen zu veranlassen, ist fehlgeschlagen, weil Graf Czernin mitteilte, er habe das ihm vom Korrespondenten vorgelegte Manuskript bereits ratifiziert. Die Konsequenzen dieser Entgleisung sind jedenfalls höchst bedauerlich. Würde Graf Czernin in nächster Zeit abberufen, so würde damit dokumentiert werden, dass Friedensmission, als deren Träger der Graf hier aus gestempelt wurde, ihren Zweck nicht erfüllt hat, was auf die politischen Beziehungen zwischen Österreich-Ungarn und Rumänien ungünstig einwirken muss. Wird aber Graf Czernin auf seinem Posten belassen, so hat die Monarchie dort einen Vertreter, der in

seinem Ansehen stark gelitten, seine Autorität und besonders das Vertrauen in Ungarn und auch bei den hiesigen massgebenden Stellen zum grössten Teil verloren hat.

Durch diesen peinlichen Zwischenfall, der sich in der breiten Öffentlichkeit abgespielt und die Gemüter bei den Rumänen auf beiden Seiten der Grenze lebhaft erregt hat, ist der Fortgang der Verhandlungen des ungarischen Ministerpräsidenten mit den Rumänen wesentlich erschwert worden. Nach mir auf vertraulichem Wege zugekommenen Nachrichten hat Graf Czernin aber noch einen zweiten groben Fehler gemacht, der das angebahnte Kompromiss zwischen Graf Tisza und den Rumänen vielleicht noch schwerer geschädigt hat. Danach soll Graf Czernin in einem en clair an der Führer der ungarischen Rumänen, Mihaly, gerichteten Telegramm diesen dringend ersucht haben, so weit wie irgend möglich nachzugeben, um auf jeden Fall die Verhandlungen mit dem Grafen Tisza zum Abschluss zu bringen. Dieses Telegramm ist eher in den Händen des ungarischen Ministerpräsidenten als in denen des Adressaten gewesen, hat den Grafen Tisza begreiflicherweise sehr verstimmt und ihn wo möglich noch intransigent in seinen Forderungen gegenüber den Rumänen gemacht. Diese letzteren haben, - da Graf Czernin allgemein als Vertrauensmann des Thronfolgers gilt- geglaubt, sie seien nun auch von dieser Stelle, die sie als ihre Stütze betrachteten, verlassen worden, und haben eine Deputation hierher nach Wien in die Kanzlei des Erzherzogs Franz Ferdinand gesandt, um sich über die Sachlage Gewissheit zu verschaffen. Man hat an dieser letzteren Stelle, wie ich weiter höre, weder für noch gegen sie Stellung genommen. Die Deputation ist dann ziemlich enttäuscht wieder heimgezogen.

Jetzt scheint die Sache des rumänischen Ausgleichs so zu stehen, dass, wenn Graf Tisza sich nicht noch entschliesst, wenigstens irgend eine greifbare Konzession den Rumänen zu machen-sie fordern vor allem zwei rumänische Gymnasien und die Rückgabe des bei der Auflösung der Militärgrenze seinerzeit vom ungarischen Staate den eigentlichen "Grenzern" entzogenen Vermögens-voraus-sichtlich die ganze Aktion im Sande verlaufen wird.

Gez. Von Tschirschky

Seiner Exzellenz dem Reichskanzler Herrn von Bethmann Hollweg

*

Ministerul de Externe

Copie pentru

Nr. 36 din 12.2.14

A 2412. pr. 5 februarie 1914

Conținut: Chestiunea ungaro-română

Viena, 3 februarie 1914

(ambasadă)

Cu numirea contelei Ottokar Czernin ca ministru la București, cel care a fost trimis în capitala românească sub o mare reclamă de presă drept "apostolul păcii", se pare că totuși nu s-a făcut o alegere norocoasă. Interviuul, cunoscut Excelenței Voastre din ziare, pe care contele l-a acordat de curând unui corespondent al gazetei "Az Est", amatoare de senzational, a arătat că graful nu dispune de măsura tactului și precauțiunii pe care trebuie să le pretindem de la un ministru, cu deosebire într-o poziție așa proeminentă. Președintele consiliului de miniștrii maghiar, contele Tisza, s-a văzut nevoit a face uz de critici severe în chestiunea interviului și a conținutului acestuia într-un discurs parlamentar deschis publicului. După cum am aflat de la Ministerul de Externe de aici, s-a făcut foarte neplăcut referință acolo despre interviul lipsit de tact al ministrului. Încercarea întreprinsă imediat telegrafic de a-l determina pe contele să retragă, sau cel puțin să dezmințea declarațiile lui, a dat greș, deoarece contele Czernin a comunicat că el a ratificat deja manuscriptul oferit lui de corespondent. Consecințele acestei devieri sunt în orice caz extrem de regretabile. Dacă graful Czernin va fi rechemat în perioada următoare, atunci să se ia act că misiunea de pace, al cărei purtător a fost desemnat aici contele, nu și-a atins scopul, ceea ce influențează nefavorabil asupra relației politice dintre Austro-Ungaria și România. Dacă însă va fi păstrat în postul său contele Czernin, atunci Monarhia va avea acolo un reprezentant puternic lezat în autoritate și mai ales care a pierdut, în mare măsură, încrederea în Ungaria și în funcțiile decizionale de aici. Prin acest incident regretabil, care s-a petrecut în largă opinie publică și a agitat violent spiritele de ambele părți ale graniței, s-a îngreunat evident continuarea tratativilor ministrului prezident maghiar cu românii. După cum mi s-a comunicat dintr-o altă sursă de încredere, contele Czernin a mai făcut și o a doua gafă grosolană, care a dăunat probabil și mai greu compromisului deja inițiat între contele Tisza și românii. Contele Czernin se adresează *en clair* liderului românilor din Ungaria, Mihaly, într-o telegramă prin care îi cere urgent să facă concesii cât mai curând posibil spre a conduce la final, într-un fel sau altul, tratativele cu contele Tisza. Această telegramă a ajuns deopotrivă atât în mâinile ministrului prezident maghiar cât și ale adresantului, l-a indispus desigur pe contele Tisza și l-a făcut mai intransigent față de revendicările românilor. Aceștia din urmă au crezut, fiindcă graful Czernin se dădea drept omul de încredere al moștenitorului tronului, că ar fi de aceeași parte pe care o consideră în sprijinul lor; ei s-au văzut abandonați și au trimis o deputăție la Viena în cancelaria moștenitorului la tron Franz Ferdinand ca să clarifice chestiunea. În acest din urmă loc - cum aflu mai târziu - nu s-a luat atitudine nici pentru dar nici împotriva lor. Deputăția a făcut dezamăgită din nou cale întoarsă. Acum întreaga chestiune a compromisului românesc pare să stea cam așa, că dacă graful Tisza nu se decide încă să facă cel puțin o concesie cuprinzătoare românilor - ei cer înainte de toate două gimnazii românești și retrocedarea avutului propriu-zis al "grănițuirilor", confiscat de statul maghiar la desființarea frontierei militare - atunci în mod evident întreaga acțiune se va înfunda în nisip.

Excelenței Sale domnului Bethmann - Hollweg cancelarul Imperiului german

Auswärtigen Amt

Abteilung A. Politisches Archiv des Auswärt. Amts

R 9800

Akten betreffend : Das diplomatische Korp in Bukarest

Vom 1.Oktober 1904 bis Juni 1919